

Літаратурная старонка (464)

Мікола СЦЕПАНЕНКА

Знаёмства

(наведа)

Хлопец пацягнуў на сябе шклянныя, у дубовым пераплёце дзверы і ўвайшоў у кавярню. Праваруч па ходу сядзеў швейцар і гартаў газету. На хлопцава прывітанне швейцар кіўнуў галавой, паправіў крысо бастонавага касцюма, зірнуў на чырвоную папку ў руках хлопца і ўтаропіўся ў газету.

Невялічкая зала кавярні была ледзь не пустая. Хлопец узяў каву і, прыціскаючы адной рукой чырвоную папку да грудзей, другой асцярожна несучы філіжанку, апынуўся каля першага бліжэйшага стала. За сталом, насупраць сядзела дзяўчына і чытала часопіс, а пры з'яўленні юнака прыўзняла галаву, акуратным жэстам падбіла доўгія русыя валасы і нечакана ўсміхнулася. Хлопец крыху разгубіўся, і пасля невялікай паўзы ціха вымавіў:

— Добры вечар...

— Добры, — не зводзячы з хлопца вачэй адказала яна.

Твар дзяўчыны падаўся хлопцу знаёмым, але як узгадаць, дзе ён мог яе бачыць, так і не здолеў.

— Даруйце, калі ласка, — дзяўчына загарнула часопіс і паглядзела на хлопца.

— Здаецца, што я вас недзе бачыў? — вымавіў ён, спрабуючы падтрымаць размову. Але тут падлавіў, што дзяўчына, як быццам засцярожана п'ючы каву, паглядае то на вокладку часопіса, то на яго. Часопіс свежы, да таго ж вядомы, з выявай юнака ў чорных акулярах. Хлопец крыва ўсміхнуўся і адвёў ад вокладкі вочы.

— Не ведаю як вы мяне, але я вас пазнала, — у добра пастаўленым голасе дзяўчыны адчувалася прыязь і павага. — Вы, Максім?..

На момант усё аблічча хлопца паказвала здзіўленне, ён збаяўся нешта сказаць, але з вуснаў дзяўчыны, тонка падмаляваных касметычным алоўкам, вырваліся словы:

— Паверце, наколькі мне даводзілася бачыць вас на сцэне, а потым яшчэ чытаць тэатральныя рэцэнзіі, то я магу толькі...

— Ну што вы, — запярэчыў хлопец і пачырванеў.

— Я вам шчыра прызнаюся... — працягвала дзяўчына.

— Дзякуй, дзякуй, але хопіць гэтага! — хлопец пасур'ёзнеў, твар яго зрабіўся нават змрочны, пэўна, ён нешта напружана абдумваў. І раптам спытаў: — Вы — мастачка?

— У якім сэнсе... — разгубілася нечаканым пытаннем дзяўчына. — Усе мы пасля інстытута вольныя мастачкі, але сцэна для мяне — гэта жыццё, выбачайце за такую трывіяльнасць. На жаль, я цяпер беспрацоўная, абрыдла вандраваць па калгасах. Час ідзе, хочацца нечага сапраўднага, разумеюце самі...

— Чаму ж не зразумець. Пры такім заняпадзе нашых тэатраў знайсці добрае месца, ды яшчэ маладой акторцы — вельмі складана...

Хлопец са спачуваннем разважаў да-

лей, а тое, што дзяўчына ўважліва слухала яго і хітала галавою, надавала яму большай упэўненасці.

— Тым не меней, я змагу вам дапамагчы, — закончыў свае развагі хлопец, расшпіліў сваю чырвоную папку і некалькі хутка, рэзкім рухам, падсунуў дзяўчыне белую картку візітоўкі. Дзяўчына падзякавала.

— Тэлефануйце... Але ж...

— Ліка, мяне можна проста Ліка, здаецца мы з вамі прыкладна аднолькавага ўзросту. І давайце на ты?!

— Добра, — паціснуў плячыма хлопец, прыглядаючыся да дзяўчыны. А паколькі тая і не думала сыходзіць, устаў і пайшоў да стойкі. Колькі хвілін шаптаўся з барменам, і вось у іх на стала з'явілася фірменная настойка ў паўлітравой шарападобнай колбе.

З кавярні яны выйшлі апошнімі. Хлопец запаліў цыгарэту і паглядзеў на паружавелы, задаволены твар дзяўчыны. Ліка падхапіла яго пад руку і яны моўчкі пайшлі па ціхай, цёмна асветленай вуліцы.

У кватэры стаяў мяккі пах парфумы. Хлопец сядзеў у фатэлі-гойдалцы, злёгка пакалыхваўся і аглядаў пакой. Старыя тэатральныя плакаты, акварэльныя краявіды ў драўляных рамачках, дзве стракатыя маскі над канапай. Канапа была досыць шырокая.

Пачуліся крокі і шоргат тканіны. Ліка, у блакітным халаце, што падкрэсліваў яе фігуру, унесла на выштукаваным сподзе бутэльку віна і крышталёвыя келіхі...

Хутка хлопец адчуў, што агульныя фразы пра тэатр змушаюць трымацца іх на адлегласці. Абменьвацца гэтакімі фразами не было аніякага жадання.

— Можа, патаньчым? — прапановаў ён.

Ліка лёгкім, крышку завучаным жэстам падала яму сваю руку. Музыка была ціхай, у павольных рытмах.

Хлопец, як і трэба для танца, ласкава абняў партнёрку, і нечкана пацалаваў яе. Нейкі момант ён чакаў, што дзяўчына ці адштурхне яго, ці іншым чынам запратэстуе, але яна моцна ахапіла яго шыю, прыціснулася да яго. Ён прыхінуў яе да сябе, а калі адчуў цеплыню яе цела, дык зразумеў, што сёння яна належыць яму. Ён прыўзняў яе над падлогай — якая лёгкая! — і накіраваўся пад замацаваныя на сцяне маскі.

Хлопец прагнуўся ад скіргату кавамліны. Дзверы ў гатавальню былі прачыненыя. Жмурачыся ад яркага святла — сонца залівала пакой — хлопец узняўся, пасядзеў крыху на ложку, адчуваючы млявасць па ўсім целе, але устаў і паглядзеў у акно. Убачыў там шэры, абдзёрты будан аўтобусага прыпынку, які чамусьці доўга трымаў ягоны позірк.

— Максім?! — ціха і ласкава паклікала гаспадыня з гатавальні. Але хлопец не выйшаў са здранцвення.

Я вучуся цябе... вучуся...
як кветка дзікага паху
і зменлівай палітры
цвісці для цябе
вучуся...

з твайго акна
як з шклянкі тонкастволай
вузкай як вежа
піць віно белас
кобальтавае віно
піць
з зоркамі што плывуць
па дне празрыстым

я вучуся
і толькі вочы становяцца вялікімі
хіба трохі серабрыстымі
нібыта абьякавымі
можа ціха прывабнымі

вучуся... цябе...
павольна п'яшчотна

ды дыханне хутчэйшае
а святло праз яго плывучае
чыстае
лагоднае
і шчаслівае
сэрцы нашы неспакойныя
бурай мучаныя
у пурпурі стаяць
быццам парусы крылатыя
аблітыя прасторай таямніц

павольна

я вучуся...

вучуся цябе

павольна і дзіка

Івона МАРЦНОВІЧ

ізноў вярнулася
да канкрэтаў

яна купіць сабе
ўрэшце
прыгожы плашч
ён вернецца з падарожжа
са спаўненнем абяцанага
вяртання

а я вярнулася
да канкрэтаў
ізноў шалёна веру
што кахаю бязмежжа

Марыля БАЗЫЛЮК

— Снеданне зроблена, Максім...

— Дзякуй... Дастаткова кавы, і шклянкі халоднай вады... — нарэшце адгукнуўся хлопец. Ён апрануўся і панура пайшоў у ванны пакой.

Каву пілі баючыся сустрэцца позіркамі. На развітанне Ліка падала яму руку і прашаптала:

— Да сустрэчы, я абавязкова патэлефаную.

— Буду чакаць, — хлопец паціснуў дзявочую руку, ледзь дакрануўся вуснамі яе шчакі і пайшоў з кватэры.

З першага ж таксафона ён затэлефанаваў. Не задумваючыся набраў нумар, пачакаў хвіліну і сказаў у трубку:

— Алё?! Максім, гэта я, Стась. Выслухай, калі ласка. Учора я ўліп у гісторыю...

— Што здарылася? — пачуўся трывожны голас. — Ты думаеш, што калі я табе брат, дык павінен кожны раз...

— Супакойся, Максім, выслухай спа-

Так блізка

Ой, як ціха ты гаворыш,
нічога не чую.
Помню толькі твае вочы
і цябе, чужую.
Помню толькі твае бровы,
чорныя як сажа.
Дзе ж цябе цяпер шукаці?
Можа, хто падкажа?
Смутак голас мой люляе,
рвецца ў адзіноце.
Пасівеў я, усё ж чакаю,
як гладыш на плоце.
Ці жыццё твае ўдалося,
хай ацэняць людзі.
Адазвіся хоць разочак,
разам, можа, будзем?..

Уладзімір САЎЧУК

Даспяванне

Спелае яблыка
падае, як кот —
на чатыры лапы.
Спелая хмара
падае, як саранча —
з гоманам сумным.
Дзяўчына спелая,
як матыль —
пылок збірае
з тычынак кветкі.

Барыс РУСКО

Памяць згартае
выхадныя дні
ў бліскучы-бліскучы букет.
Памяць згартае,
шчэрпыць зубы свет
з недарэчнай,
дзіцячай гульні.

Міхась АНДРАСЮК

Шматслоўе забівае.
Паэзію.
І прозу таксама.
Як і людзей,
пачуцці, жэсты, абяцанні.

Надзею забівае
апошняя.

Яна хапаецца за слова,
як тапелец за брытву.

Міра ЛУКША

чатку. Учора я пазнаёміўся з акторкай...

— Ну і што?

— Не перабівай... Пазнаёміўся з цікавай акторкай, яна пераблытала мяне з табою, і мне давалося выконваць тваю ролю...

— Ты быў з ёю ўночы?

— Быў. Але справа ў тым, што я пачуў ёй тваю візітоўку з абяцаннем уладкаваць у тэатр.

— Ты, брат, вар'ят!

— Але ты можаш адмовіць, ці з'ехаць у камандзіроўку, ці... Каб толькі болей часу прайшло...

— Вось жа ж, чорт бы цябе забраў, урадзіўся. Ведаеш жа, што не твой гонар ратаваць буду, а свой. Я то некалькі выкручыўся, але ў наступны раз выдаваў сябе за Рамана Палянскага...

— Я б з задавальненнем, але я падобны да цябе!

У трубку пачуліся кароткія гудкі.